

And if she scorched, why is he liable

ואי במסכסכת אמאי חייב –

OVERVIEW

The **רישא** of the **משנה** taught that if the flax on the camel caught fire from the candle in the store and burnt the **בירה**, the owner of the camel is liable. The **גמרא** explained that according to **ר"ל** (who maintains **ממונו**) we are discussing a case where the camel was **כולה**.¹ The **גמרא** asks, but in the **סיפא** it states that if the **חנוני** had his candle outside the store (and the flax on the camel caught fire, etc.); the storekeeper is liable for the damage to the **בירה**. The question is if the camel was **כולה** why is the **חנוני** **חייב**. Our **תוספות** clarifies the question and the continuation of the **גמרא**.

The question of **אמאי חייב** is why -

חנווני הכל גם בעל הגמל יתחייב עמו כיון שגם הוא פושע בסכסוך -

The **חנווני** **should be liable for everything; the owner of the camel should also be liable together** with the **חנווני**, **since** the **בעל הגמל** **was negligent** regarding the **סכסוך** –

תוספות continues to explain that the question (why the **חנווני** is totally liable) is valid only when we are discussing a case of **מסכסכת**.²

אבל אי בלא מסכסכת ניחא ליה³ דלא הוה ליה לאסוקי אדעתיה שיהא נר מבחוץ -

However if the case is **without מסכסכת**, it is understood why the **בעל הגמל** is exempt, **since it should not have entered his mind that there will be a candle outside** the store; therefore there would be no liability at all for the **בעל הגמל** -

אבל כיון דאוקמיה במסכסכת אי אפשר שלא יראה הדליקה -

However since we established the **משנה** in a case of **מסכסכת**; it would be impossible that the **בעל הגמל** **should not see the fire** -

כיון שדולקת כל כך שמסכסכת כל הבירה דרך הילוכה -

Since it is burning so much that the camel is **כולה** **as it is walking** -

והיה לו להרחיק ולמונעה מלהיות הולכת ומסכסכת -

So the **בעל הגמל** **should have removed the camel and prevented her from walking and scorching** the **בירה**. The owner was aware that his camel is continually burning the **בירה**; he should have stopped her.

---

¹ See previous **במסכסכת** ד"ה **תוספות**.

² Seemingly even if it is not **מסכסכת** the **בעל הגמל** should also be (partially) liable for allowing his camel to go so close to the wall that the flax caught fire from the candle outside the store

³ See 'Thinking it over' # 1.

גמרא (offers and) rejects an alternate explanation of the תוספות:

אבל אין לפרש אמאי חייב חנווני⁴ בעל הגמל יתחייב הכל -

However we cannot explain the גמרא to mean why is the חנווני at all; the בעל הגמל should be liable for everything –

תוספות explains why he rejects this explanation:

דהא לקמן (דף כג, א) פריך וליחייב⁵ בעל הגחלת⁶ -

For later the גמרא asks, 'and let the owner of the coal [also] be liable'; the meaning of that question is -

ואף על פי שבעל הכלב פשע גם בעל הגחלת יש לו להתחייב שלא שמר גחלתו⁷ -

that even though the owner of the dog was negligent (in that he did not prevent his dog from causing a fire with the גחלת), nevertheless the בעל הגחלת should also be liable since he did not guard his גחלת.

גמרא continues to explain the answer of the תוספות:

ומשני כשעמדה⁸ כלומר לאו במסכסכת דרך הילוכה אלא בעמדה במקום אחד -

And the גמרא answered; 'that the גמל stood'; meaning the גמל was not מסכסכת while it was walking across the facade of the בירה, but rather while it was standing in one place it burnt the entire בירה -

והרבה כל כך במשאוי שמסכסכת כל הבירה בעמידה -

since it was so laden with the flax that it was מסכסכת the entire בירה while it was standing in one place. This answer was to explain why the חנווני is חייב -

ופריך דכל שכן חנווני⁹ פטור לאו פטור לגמרי¹⁰ -

So the גמרא challenged; in that case 'the חנווני should certainly be פטור'; the גמרא did not mean that the חנווני should be completely פטור -

אלא כלומר פטור מחלקו של בעל הגמל¹¹ -

⁴ The advantage of this אין לפרש is that it fits better in the words of the גמרא which states 'ואי במסכסכת אמאי חייב', indicating that the חנווני should not be חייב at all.

⁵ In our text it reads וליחייב נמי בעל; which makes תוספות point that much clearer.

⁶ This is regarding the ruling in our משנה that the בעל הכלב is liable for burning the גדיש. See 'Thinking it over' # 2.

⁷ The בעל הגחלת (the חנווני) and the בעל הכלב are in the same respective positions as the בעל הגחלת (the חנווני) and the בעל הכלב. Just like there the גמרא requires that the בעל הגחלת be partially liable (even though the בעל הכלב was פשע), similarly here too, even though the בעל הגמל was פשע, nevertheless the חנווני should share in the liability.

⁸ See footnote # 12.

⁹ In our text it reads דחנווני (instead of חנווני).

¹⁰ After all (even if she was בעמידה), nevertheless the חנווני should still also be חייב for placing his candle outside.

¹¹ The משנה states that the חנווני is liable for everything. The גמרא asked that the בעל הגמל should pay half and the חנווני half. The גמרא answered that the גמל stood in one place. The גמרא asked if so then for sure the חנווני should not pay the second half since the בעל הגמל is now even more negligent.

But rather the גמרא **meant** to ask that the חנווני should be פטור **from** paying **for the share of the בעל הגמל**. The reason why if it was עמדה the בעל הגמל is more liable is -

דיותר מסכסכת בעמידה משאילו היתה הולכת ועוברת בלי עיכוב -

For the גמל **scorches** and damages **more while standing** in one place **than** what she would have damaged **had she walked and passed by** the בירה **without stopping**.

ומשני¹² כשעמדה להטיל מימיה דאנוס הוא בעמידה זו:

And the גמרא **answered**, that the camel **stopped to urinate**, so the בעל הגמל **is considered an אנוס regarding this stopping**. We cannot fault him for this; he could not move her, therefore the חנווני must pay for everything.

SUMMARY

When the גמרא asked חייב אמאי חנווני it meant that he should be only partially liable (not completely liable), and when the גמרא asked פטור כ"ש דחנווני פטור it meant פטור (פטור מחלקו של בעל הגמל) (but not completely פטור).

THINKING IT OVER

מסכסכת ואי מסכסכת אמאי חייב question גמרא's explains that the חנווני is חייב (for everything).¹³ Is this explanation valid no matter how we interpret the question ואי מסכסכת, or is it a valid explanation only if we understand the question of חייב אמאי חנווני the way תוספות explains it namely that the בעל הגמל should share liability with the חנווני (but not according to the 'אין לפרש')?¹⁴

2. Is there a way in which we can distinguish¹⁵ between the case of the כלב (where the בעל הגמל should [also] be חייב), and the case of מסכסכת (where only the בעל הגמל should be חייב and not the חנווני)?¹⁶

¹² This is the answer the גמרא initially meant when it stated כשעמדה (see רש"י ד"ה בשעמדה). The בעל הגמל is an אנוס and the חנווני is a פושע, therefore the חנווני pays everything if he left the candle outside his store.

¹³ See footnote # 3.

¹⁴ See אוצר מפרשי התלמוד # 114.

¹⁵ See footnote # 6.

¹⁶ See בית לחם יהודה אות קמד (בד"ה אכן).